

Aika: Keskiviikkona 19.8.2026 klo 16:30 - 18:37

Paikka: Teknisen lautakunnan kokoushuone
Tekninen toimisto, Poutuntie 8, 62100 Lapua

Läsnä: Katja Manu-Alalantela, puheenjohtaja
Hannu Ikola, varapuheenjohtaja
Jonna Kangasluoma
Raija Kivimäki
Soile Sinnemäki
Matti Kantola, varajäsen
Helena Lahtinen, Lapuan kaupunginhallituksen edustaja
Riina Turja, sihteeri

Vieraat: Ville Yli-Rantala, puheenjohtaja, tekninen lautakunta
Janne Lahdensuo, puheenjohtaja, ympäristölautakunta
Kari Laine, varapuheenjohtaja, ympäristölautakunta
Jesse Häyhä, puheenjohtaja, hyvinvointilautakunta

Poissa: Kari Alasaari
Eija Peltola
Ulla-Maija Ulvinen

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Katja Manu-Alalantela avaa kokouksen klo 16:34.

2. Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu lähetetty osallistujille viikkoa edeltävästi sähköpostitse. Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Kokouskutsun yhteydessä lähetetty asialista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja.

5. Lautakuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien vierailu

Vierailijat esittäytyvät ja kertovat lautakunnan toiminnasta ja ajankohtaisista aiheista Vammaisneuvosto esittelee toimintaansa ja asioita, joita vammaisneuvosto on kauden aikana käsitellyt. Keskustellaan yhteistyön edistämisestä lautakuntien kanssa. Keskustellaan myös ajatuksista liittyen vaikuttamistoimielinten lautakuntapaikkoihin, sekä siitä miten asiaa voisi edistää. Ehdotuksena nousee myös se, että vaikuttamistoimielinten pöytäkirjat saatettaisiin myös lautakuntien tiedoksi samaan tapaan, kuin ne kaupunginhallitukselle nykyisen käytännön mukaisesti menevät.

Keskustelun seurauksena vammaisneuvosto päättää laatia aloitteen (liite 1.) kaupunginhallitukselle vaikuttamistoimielinten lautakuntapaikkojen saamiseksi yhdenvertaisten vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiseksi.

6. Hyvinvointialueen vammaisneuvoston kuulumiset

Edellinen kokous ollut 4.8.2026. Tavoitteena lisätä vammaisneuvoston näkyvyyttä ja vammaisasioiden tiedotusta. Viestintäjohtaja vierailut, yhteistä some-kampanjaa suunnitelleet. Suunnittelua jatketaan myöhemmin vammaisneuvoston iltakoulussa.

Lisäksi ollut yhteinen tapaaminen aluehallituksen ja -valtuuston puheenjohtajiston kanssa. Tapaaminen järjestettiin ilman viranhaltijoita. Keskustelleet mm. kuljetuspalveluista, henkilökohtaisen avun päätöksistä, omaishoidon tuesta. Kokemus tapaamisesta oikein hyvä.

7. Aloite Lapuan kaupungille erityislusten kesätekemisen järjestämisestä

Keskustellaan kesä- ja loma-ajan toiminnasta, jota kaupunki järjestää kesällä isoimmilla alakouluilla 1.-2.-luokkalaisille ja muina loma-aikoina lapsille ja nuorille. Tänä kesänä erityislapsille ei järjestetty toimintaa tai tapahtumia minkään paikallisen lapsiperhehoitajan taholta. HVA järjestänyt kesähoitoa erityislapsille Liuhtarin koululla. Tämä on kuitenkin poisrajattu niiltä perheiltä, joiden vanhempi on syystä tai toisesta kotona. Laaditaan aloite (liite 2.) sivistyslautakunnalle.

8. Ajankohtaiskatsaus

a. Esteet esille-kampanja

- Tekninen toimi on käynnistänyt Esteet esille-kampanjan 9.7.-30.9.2026. Kampanjan tarkoituksena on kannustaa kuntalaisia ilmoittamaan esteettömän ja saavutettavan arjen esteistä kaupungissa. Vammaisneuvosto pyrkii aktiivisesti osallistumaan kampanjaan. Mainostetaan kampanjaa myös Facebook-sivulla.

b. Vuoden vammaisteko

- Keskustellaan "Vuoden vammaisteko"-tunnustuksen saajasta. Ehdotetaan Juha Kuoppalaa, joka on ohjannut soveltavaa pesikerhoa jo usean vuoden ajan. Kerho on tärkeä soveltavan liikunnan mahdollisuus ja yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden lisääjä monelle erityislapselle ja perheelle. Muita ehdotuksia tunnustuksen saajasta ei tule, joten päätetään palkita Juha Kuoppala. Jäädään pohtimaan vielä tunnustukselle nimeä, päätetään asiasta vammaisneuvoston viestiryhmässä 2 viikon sisällä. Kutsutaan palkittava seuraavaan kokoukseen vieraaksi. Tehdään tunnustuksesta myös juttu Lapuan Sanomiin.

c. Keskustelua Jukantuvan tilanteesta

- Vammaisneuvoston viestiryhmässä käyty kesän aikana keskustelua Jukantuvan tilanteesta. Jukantuvan asukkaat muuttavat pienempiin tiloihin, minkä vuoksi myös toimintaa joudutaan supistamaan. Asukkaiden tai henkilökunnan huoliin ei ole tiettävästi vastattu. Vammaisneuvosto haluaa ottaa kantaa asiaan. Mietitään keskustelutilaisuuden järjestämistä hyvinvointialueen viranhaltijoiden, vammaisjärjestöjen, hyvinvointialueen päättäjien sekä vammaisneuvoston kesken, median läsnäolo myös suositeltavaa. Jatketaan suunnittelua vammaisneuvoston viestiryhmässä.

d. Muut ajankohtaisasiat

- Lapuan kaupungin toiminnallisen osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelman työstäminen alkaa syksyn aikana. Vaikuttamistoimielinten osallistuminen suunnitelman laadintaan ensiarvoisen tärkeää. Hyvinvointikoordinaattori Riina Turja johtaa suunnitelman laadintaprosessia, ja vammaisneuvostoa tullaan osallistamaan prosessin kaikissa vaiheissa.

- Helena Lahtinen kertoo uimahallin rakentamisen etenemisestä. Rakentaminen on edennyt suunnitelman mukaisesti. Pyydetään seuraavaan kokoukseen tarkempaa päivitystä rakennuttajainsinööriltä tai teknisen lautakunnan/seurantatyöryhmän puheenjohtajalta.

9. Muut asiat

Hannu Ikola nostaa esiin Liuhtarin koulun liikennejärjestelyt, joista kesän aikana ollut keskustelua.

10. Seuraava kokous

Aiemmin sovittu seuraavan kokouksen ajankohdaksi ke 21.10.2026 klo 16:30 Yhteisöotalo Päivärannassa.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen klo 18:37.

Lapuaalla 19.8.2026

puheenjohtaja Katja Manu-Alalantela

sihteeri Riina Turja

Aloite Lapuan kaupunginhallitukselle

Aloitteen laatija: Lapuan vammaisneuvosto

Pvm: 19.8.2026

Aloite vammais- ja vanhusneuvoston edustajien puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntämiseksi Lapuan kaupungin lautakunnissa

Lapuan vammaisneuvosto esittää, että Lapuan kaupunki myöntää kaupungin vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston edustajille puhe- ja läsnäolo-oikeuden kaupungin lautakunnissa (hyvinvointilautakunta, sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta).

Lapuan vammaisneuvosto pyytää, että Lapuan kaupunginhallitus ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin kaupungin hallintosäännön päivittämiseksi tai tekee periaatepäätöksen, jolla vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston nimeämille edustajille myönnetään puhe- ja läsnäolo-oikeus hyvinvointi-, sivistys- ja teknisessä lautakunnassa julkisten asioiden osalta jo kuluvalle toimikaudella 2025-2029.

Toiminnan sujuvuuden varmistamiseksi vammaisneuvosto ehdottaa, että vaikuttamistoimielin nimeää keskuudestaan varsinaisen edustajan ja varaedustajan kuhunkin lautakuntaan.

Perustelut aloitteelle

1. Aiemman käytännön toimimattomuus ja tarve pysyvälle ratkaisulle:

Lapuan kaupungissa on aiemman keskustelun seurauksena pyritty edistämään yhteistyötä siten, että vammais- ja vanhusneuvostot ovat nimenneet keskuudestaan yhteyshenkilöt kullekin lautakunnalle. Lapuan hallintosäännön puitteissa lautakunnat voivat päättää kokouskohtaisesti kokouksen läsnäolijoista, ja yhteyshenkilöt nimettiin, jotta lautakuntien olisi helppo kutsua edustaja paikalle ikääntyneitä tai vammaisia koskevissa asioissa. Tiedot nimetyistä yhteyshenkilöistä toimitettiin lautakuntien sihteereille. Käytännössä tätä menettelyä ei kuitenkaan ole hyödynnetty: kertaakaan yhteyshenkilöä ei ole kutsuttu kokouksiin, vaikka käsiteltävät asiat olisivat sitä edellyttäneet. Yhteisessä keskustelussa kävi ilmi, ettei lautakuntien puheenjohtajistolla ollut tästä käytännöstä edes tietoa. Tämä osoittaa aukottomasti, että tapauskohtainen kutsuminen ei takaa tiedonkulkua, vaan tarvitaan selkeä ja pysyvä osallistumisoikeus.

2. Saumaton tiedonkulku ja yhteistyö:

Kaupungin lautakuntien puheenjohtajiston ja vammaisneuvoston yhteisessä kokouksessa lautakuntien edustus piti erittäin tärkeänä, että vaikuttamistoimielinten edustajat ovat säännöllisesti läsnä lautakuntien kokouksissa. Suora osallistuminen varmistaa ajantasaisen tiedonkulun, ennaltaehkäisee tiedon katkeamista ja syventää päätöksenteon taustaymmärrystä puolin ja toisin.

3. Yhdenvertaisuus, tasapuolinen kohtelu ja asiantuntemuksen merkitys:

Tällä hetkellä nuorisovaltuuston edustajilla on läsnäolo- ja puhe-oikeus Lapuan kaupungin lautakunnissa sekä kaupunginvaltuustossa. Nuorten osallistumismahdollisuuksien tukeminen on erittäin arvokasta, mutta nykyinen käytäntö asettaa muut lakisääteiset vaikuttamistoimielimet eriarvoiseen asemaan.

Aiemmissa keskusteluissa nuorisovaltuuston lautakuntapaikkoja on perusteltu sillä, etteivät alle 18-vuotiaat ole vaalikelpoisia kuntavaaleissa. Vaalikelpoisuus ei kuitenkaan ole pätevä peruste vammais- ja vanhusneuvostojen poissulkemiselle:

- Erityisasiantuntemus vs. poliittinen edustus: Vaaleilla valitut lautakunnan jäsenet edustavat poliittisia ryhmiä. Vammais- ja vanhusneuvostojen edustajat tuovat kokouksiin puolueettoman kokemusasiantuntemuksen ja vaikuttamistoimielimen virallisen näkökulman, jota poliittinen edustus ei sellaisenaan korvaa.
- Tosiasiallinen osallistumiskynnys: Vaikka ikääntyneet ja vammaiset ovat vaalikelpoisia, toimintakykyyn, saavutettavuuteen ja esteettömyyteen liittyvät haasteet nostavat kynnystä osallistua kunnallispolitiikkaan. Pelkkä muodollinen vaalikelpoisuus ei takaa edustavuutta.
- Kaupungin oma etu: Kyse ei ole yksittäisen kuntalaisen luottamustoimesta, vaan kaupungin mahdollisuudesta hyödyntää lakisääteisten toimielintensä asiantuntemusta suoraan päätöksenteossa.

Vammaisten ja ikääntyneiden asiantuntemuksen hyödyntämisen ja kuulluksi tulemisen tulee olla kunnassa yhdenvertaista suhteessa nuoriin.

4. Päätösten laatu ja ennakoivuus:

Vaikuttamistoimielimillä on kokemuserustaista erityisasiantuntemusta muun muassa esteettömyydestä, saavutettavuudesta ja palvelujen kohdentumisesta. Kun edustaja on mukana jo lautakuntatason käsittelyssä, erityisryhmien tarpeet tulevat huomioiduksi suunnitteluvaiheessa, mikä säästää kaupungin resursseja ja ehkäisee jälkikäteisiä korjaustarpeita.

5. Kunnallisen demokratian vahvistaminen:

Kuntalain (410/2015) §27 ja §28 mukaan vammaisneuvostolle ja vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan. Pysyvät edustuspaikat ovat tehokkain tapa toteuttaa tätä lakisääteistä tehtävää käytännössä.

Esimerkkejä muista organisaatioista

- Vaikuttamistoimielinten nimeämällä edustajilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kaupungin toimielimissä julkisten asioiden osalta muun muassa Nurmeksessä ja Rovaniemen kaupungissa.
- Osa kaupungeista on määritellyt tarkemmin, missä toimielimessä vaikuttamistoimielinten edustajilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus: esimerkiksi Seinäjoen kaupungissa vaikuttamistoimielinten edustajilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus elinvoimalautakunnassa. Muissa lautakunnissa läsnäolo sallitaan kutsuttuna.
- Puhe- ja läsnäolo-oikeus on useimmiten kirjattu hallintosääntöön Kuntaliiton ehdotuksen mukaisesti. Joissain tapauksissa oikeus on ilmaistu periaatepäätöksenä: esimerkiksi Porissa kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti kaupungin vakiintuneena käytäntönä on jo vuodesta 2020 alkaen ollut taata vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston edustajille läsnäolo- ja puheoikeus lautakuntien kokouksissa, poislukien salassa pidettävät asiat. Tämän pohjalta Porin vapaa-ajan lautakunta teki erillisen päätöksen oikeuden vahvistamisesta neuvostojen varsinaisille edustajille ja varaedustajille.
- Useat hyvinvointialueet ovat myöntäneet vaikuttamistoimielinten nimeämille edustajille puhe- ja läsnäolo-oikeuden sekä lautakuntien että aluevaltuuston kokouksiin. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella vaikuttamistoimielinten edustajilla on viimeisimmän tiedon mukaan puhe- ja läsnäolo-oikeus aluevaltuuston kokouksissa, mutta aloite on tehty myös lautakuntapaikkojen saamiseksi.

Lapuaalla 19.8.2026

Katja Manu-Alalantela
puheenjohtaja
Lapuan kaupungin vammaisneuvosto

Lapuan vanhusneuvosto on päättänyt kokouksessaan 1.9.2026 puoltaa Lapuan vammaisneuvoston laatimaa aloitetta ja liittyä aloitteen allekirjoittajiin.

Lapuaalla 1.9.2026

Marja-Leena Laurila
puheenjohtaja
Lapuan kaupungin vanhusneuvosto

Aloite Lapuan kaupungin sivistyslautakunnalle

Aloitteen laatija: Lapuan vammaisneuvosto

Pvm: 19.8.2026

Erityislusten ja tukea tarvitsevien lasten huomioiminen kaupungin loma-ajan toiminnassa

Lapuan kaupunki järjesti kesällä 2026 yhteistyössä Step-koulutuksen kanssa laadukasta ja suosittua kesätoimintaa 1.–2.-luokkalaisille Keskuskoululla, Ritavuoren koululla ja Liuhtarin koululla. Maksuton toiminta tarjosi lapsille monenlaista puuhaa, ohjattua tekemistä ja eväät. Lisäksi kaupunki järjestää toimintaa lapsille ja nuorille muinakin loma-aikoina.

Nykymuotoinen kaupungin kesätoiminta ei kuitenkaan ole saavutettavaa erityistä tukea tarvitseville lapsille, eikä heillä ole mahdollisuutta osallistua siihen ilman tarvittavaa mukauttamista tai avustamista.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää loma-ajan hoitoa erityislapsille, mutta palvelu on rajattu tiukasti tilanteisiin, joissa molemmat vanhemmat ovat työssä tai muusta pakottavasta syystä estyneitä hoitamaan lasta. Kaupungin yleisessä kesätoiminnassa vastaavaa rajoitusta ei ole, vaan se on avointa kaikille lapsille vanhempien työssäolosta riippumatta.

Samaan aikaan kolmannen sektorin tai muiden paikallisten toimijoiden (kuten seurakunnan tai urheiluseurojen) tarjoama soveltava toiminta on vähäistä – kuluneena kesänä Lapualla ei järjestetty edes yksittäisiä soveltavia tapahtumia. Tämä asettaa erityisperheet eriarvoiseen asemaan.

Ehdotus

Lapuan vammaisneuvosto esittää, että Lapuan kaupunki laajentaa loma-aikoina järjestettävää lasten ja nuorten toimintaa myös soveltavan toiminnan piiriin. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi:

- Soveltavan liikunnan tai harrastamisen kesäleirejä ja -päiviä
- Kaupungin yleisen kesä- ja lomatoiminnan kehittämistä siten, että sinne mahdollistetaan riittävän resursoinnin puitteissa myös tukea tarvitsevien lasten osallistuminen.

Perustelut

1. Yhdenvertaisuus ja lapsiystävällisyys: Jokaisella lapualaisella lapsella tulee olla oikeus vertaistoimintaan, mielekkääseen vapaa-aikaan ja leirielämyksiin perheen tuen tarpeesta riippumatta.
2. Kaupungin strategia: Kaupungin strategiset tavoitteet korostavat hyvinvoinnin lisäämistä, yhteisöllisyyttä, kokeilevaa innovointia sekä kaikkien kunnioittamista. Erityislusten osallisuuden vahvistaminen ehkäisee syrjäytymistä, jonka riski on tällä ryhmällä tilastollisesti korkeampi.
3. Kouluaikaisen tuen jatkumo: Lapuan kaupunki pystyy järjestämään oppilaille toimivan tuen ja laadukkaan toimintaympäristön koulupäivien ja perusopetuslain mukaisen toiminnan aikana. On perusteltua ja inhimillistä hyödyntää tätä kaupungissa jo olevaa osaamista ja soveltaa sitä myös loma-aikoina järjestettävässä toiminnassa.
4. Hyvät esimerkit: Esimerkiksi Kauhavalla järjestetään soveltavaa toimintaa sisältäviä liikuntaleirejä kesäisin. Vastaavaa toimintaa on järjestetty laajasti myös mm. Porissa, jonka

maksullinen kesätoiminta kestää koko kesäkuun ajan ja on tarjolla myös erityisen tuen päätöksen saaneille lapsille. Lapualla on erinomainen mahdollisuus ottaa edelläkävijän rooli lähialueella ja tarjota esimerkillistä soveltavaa vapaa-ajantoimintaa.

Kaupungin nykyinen maksuton kesätoiminta on perheille erinomainen kädenojennus. Ymmärrämme kuitenkin, että soveltavan toiminnan järjestäminen vaatii kaupungilta enemmän resursointia, hoidollisten tarpeiden huomioimista sekä vaativampaa ohjausta. Mikäli maksuttomuuden säilyttäminen ei ole taloudellisesti mahdollista soveltavan toiminnan osalta, ei kohtuullisen osallistumismaksun tulisi olla esteenä toiminnan järjestämiselle, sillä useissa muissa kunnissa vastaava toiminta on osittain maksullista. Erityisperheille jo pienikin huomiointi sekä lyhyemmätkin leiripäivät tai teematapahtumat ovat merkittävä henkinen ja arjen tuki.

Lapuan vammaisneuvosto ilmoittaa samalla valmiutensa olla mukana ideointi- ja suunnittelutyössä soveltavan lomatoiminnan käynnistämiseksi.

Lapualla 19.8.2026

Katja Manu-Alalantela
puheenjohtaja
Lapuan kaupungin vammaisneuvosto